

S L A V I C A

S L O V A C A

ROČNÍK 44 • 2009 **1**

ňuchová a P. Žeňuch sa v dňoch 10.-16. septembra 2008 aktívne zúčastnili na 14. medzinárodnom zjazde slavistov, kde predniesli pripravené referáty. P. Žeňuch sa zároveň zúčastnil na zasadnutí Medzinárodného komitétu slavistov, na ktorom bol J. Doruľa zvolený za čestného člena Medzinárodného komitétu slavistov. Lenka Majchráková bola od 1. februára 2008 do 31. decembra 2008 na študijnom pobyte v Ústave slavistiky Univerzity v Regensburgu (Institut für Slavistik, Universität Regensburg).

P. Žeňuch uskutočnil v júli 2008 výskumnú cestu do Michalovského múzea, kde sa mu podarilo získať štyri cyrilské pamiatky, v ktorých je zemplínske nárečie zapísané cyrilikou. V priebehu roka 2008 uskutočnil L. Kačič komplexný výskum v archíve chóru Kostola Najsvätejšieho Spasiteľa v Bratislave.

V dňoch 25.-26. februára 2008 navštívil SÚJS SAV profesor Dr. Janko Ramač z Vojvodinskej akadémie vied. Pracoval s vybranými dokumentmi z databázy pamiatok, prezrel najmä niektoré časti archívu Rímskokatolíckeho arcibiskupského úradu v Košiciach. V dňoch 19.-26. 6. 2008 opäť pricestoval do SÚJS SAV prof. Dr. Janko Ramač, vedecký pracovník Vojvodinskej akadémie vied a umení v Novom Sade. Jeho cesta sa však už realizovala v rámci MAD. Počas obidvoch pracovných ciest uskutočnil výskum vybraných cyrilských a latinských pamiatok, ktoré sa nachádzajú v elektronickej databáze. Prof. Dr. Janko Ramač venoval knižnici SÚJS SAV svoju monografiu, v ktorej sa venuje výskumu vzťahov dolnozemskej Rusnákov k svojej vlasti (Slovensku), a do databázy pamiatok venoval fotokópie dvoch rukopisov z 19. storočia. Počas pobytu sa uskutočnili rokovania o príprave spoločného výskumného projektu zameraného na zber a digitalizáciu cyrilských rukopisov v prostredí dolnozemskej gréckokatolíkov. Na rokovaní sa dohodli perspektívy a možnosti spoločných projektov zameraných na komplexný výskum rukopisných textov byzantskej tradície karpatského regiónu.

Slavistický ústav Jána Stanislava SAV navštívila v dňoch 8.-14. septembra 2008 v rámci MAD Desislava M. Atanasovová, pracovníčka Ústavu literatúry BAV, ktorá sa venuje výskumu cyrilsko-metodského dedičstva, hagiografiám a staroslovienskej literatúre.

V dňoch 14.-26. júla 2008 a v dňoch 17.-19. septembra 2008 pricestovala do SÚJS SAV v rámci MAD aj Dr. Anna Zelenková, vedecká pracovníčka Slovanského ústavu AV ČR v Prahe. Počas pobytov v našom ústave sa venovala výskumu slovensko-českých vzťahov; v spolupráci s Dr. Katarínou Žeňuchovou a Dr. Hanou Hláškovou pripravili podklady pre pripravovaný zborník venovaný J. Polívkovi. Anna Zelenková pracovala aj v Slovenskej národnej knižnici v Martine, kde študovala pozostalosti slovenských literátov a sledovala ich vzťah k českému kultúrnemu prostrediu. Osobitne sa venovala štúdiu prameňov a literatúry, ktorá súvisí s tematikou jej pripravovanej monografie a bibliografií k problematike slovensko-českých literárnych vzťahov 19. - prvej polovice 20. storočia.

V čase od 26. 10. 2008 do 23. 12. 2008 pracoval v SÚJS SAV docent Dr. Angel Pačev z Bulharskej akadémie vied na projekte zameranom na sociologický výskum Bulharov na Slovensku. Jeho štipendijný pobyt bol finan-

covaný prostredníctvom agentúry SAIA. Doc. Angel Pačev z Bulharskej akadémie vied úspešne splnil zábery projektu; prostredníctvom pracovníčky nášho ústavu M. Koškovéj sa mu podarilo kontaktovať s respondentmi, a tak sa plne venoval sociologickému výskumu Bulharov na Slovensku. Problematike bulharskej komunity na Slovensku sa venovala aj Vesela Vladimirova z Bulharska, ktorá v našom ústave pracovala na projekte financovanom SAIA. Spolupráca na tejto úrovni môže perspektívne pokračovať aj po návrate štipendistu do domovskej inštitúcie v Bulharsku.

Od 1. júla 2008 nastúpil do pracovného pomeru v SÚJS SAV Mgr. Juraj Molčányi, ktorý sa venuje odbornej činnosti zameranej na informatizáciu, digitalizáciu a správu databáz cyrilských a latinských pamiatok uložených v SÚJS SAV, zabezpečuje diagnostiku a správu informčných systémov, servera a počítačovej siete SÚJS SAV, spracúva a upravuje texty zborníkov a časopisov vydávaných v Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV, stará sa o aktualizáciu a správu internetovej stránky www.slavu.sav.sk a vykonáva aj ďalšie organizačné a technické práce súvisiace s činnosťou Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV a s prezentáciou a popularizáciou jeho vedeckých výsledkov. J. Molčányi bol vzhľadom na svoju odbornosť zaradený do kategórie odborných pracovníkov s úplným vysokoškolským vzdelaním.

Peter Žeňuch

Plenárne zasadnutie Slovenského komitétu slavistov

Dňa 13. marca 2009 sa v Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV v Bratislave uskutočnila členská schôdzka Slovenského komitétu slavistov (SKS). Minútu ticha si prítomní členovia SKS utilili pamiatku zosnulého profesora PhDr. Vincenta Sedláka, CSc., ktorý navždy odišiel 20. januára 2009. V. Sedlák bol podpredsedom SKS, patrila medzi významných slovenských historikov medievistov a vysokoškolských pedagógov. Venoval sa predovšetkým výskumu a vydávaniu stredovekých prameňov k dejinám Slovenska. Bol členom redakčnej rady interdisciplinárneho časopisu *Slavica Slovaca*. Pracoval v Historickom ústave SAV, prednášal na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity a významne sa podieľal na práci Matice slovenskej, najmä ako člen Historického ústavu MS. K jeho najvýznamnejším vedeckým dielam patria *Regesta diplomatica necnon epistolaria Slovaciae I - II.* (1980, 1987), *Dejiny osídlenia Bratislavskej stolicy* (1964), *Monumenta Vaticana Slovaciae I. 1332-1337* (2008). V Sedlák bol aj spoluautorom Vlastivedného slovníka obcí na Slovensku I - III (1977-1978).

Plenárne rokovanie SKS viedol predseda SKS doc. PhDr. Peter Žeňuch, CSc., ktorý predniesol správu o činnosti SKS za minulý rok. V nej konštatoval, že SKS sa v uplynulom období sústredil na prípravu a organizovanie účasti slovenských slavistov na 14. medzinárodnom zjazde slavistov v macedónskom Ochride. Z celkovej kvóty 20 referátov odznelo na zjazde slavistov iba 12 referátov; zoznam schválených referátov a tematických blokov na

14. medzinárodný zjazd slavistov je publikovaný v časopise *Slavica Slovaca* (2007, roč. 42, č. 1, s. 93-95) a správa o aktivitách slovenskej slavistiky a prednesených referátoch na zjazde v Ochride sa publikuje v časopise *Slavica Slovaca* (2008, roč. 43, č. 2, s. 182-183). P. Žeňuch uviedol, že k významným výsledkom činnosti SKS patrí vydanie zborníka referátov slovenských slavistov v podobe vedeckých štúdií (*XIV. medzinárodný zjazd slavistov v Ochride. Príspevky slovenských slavistov*. Bratislava : Slovenský komitét slavistov / Slavistický ústav Jána Stanislava SAV 2008. 299 s.), ktorý finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR prostredníctvom svojho grantového systému. Slovenský komitét slavistov už tradične pripravil a vydal aj výberovú bibliografiu slovenskej slavistiky (*Prehľad publikácií z jazykovedy, literárnej vedy, etnológie a histórie za roky 2003-2007, výber*. Bratislava : Slovenský komitét slavistov / Slavistický ústav Jána Stanislava SAV 2008. 164 s.). SKS sa podieľal aj na vydaní bulletinu venovanom Kočovi Racinovi (*Кочо Рацин, Белу мурпу / Kočo Racin, Biele úsvity*. Bratislava 2008), ktorý edične pripravil a zostavil Ján Jankovič.

Predseda SKS zároveň informoval plénum SKS o tom, že na zasadnutí Medzinárodného komitétu slavistov (MKS) v Ochride v septembri 2008 bol profesor PhDr. Ján Doruľa, DrSc., čestný predseda Slovenského komitétu slavistov, prijatý za čestného člena Medzinárodného komitétu slavistov. P. Žeňuch ďalej uviedol, že Bieloruský komitét slavistov listom zo dňa 21. 9. 2008 požiadal SKS o zorganizovanie prvého zasadnutia prezídia MKS na Slovensku. Zasadnutie prezídia (vybraných slavistických expertov) MKS sa bude venovať vedecko-organizačným otázkam prípravy 15. medzinárodného zjazdu slavistov, ktorý sa uskutoční v roku 2013 v Minsku. Poverenie organizovať pracovný seminár spojený s prvým zasadnutím prezídia MKS je svedectvom o významnom medzinárodnom postavení slovenskej slavistiky. Medzinárodný seminár slavistických expertov spojený so zasadnutím prezídia MKS sa uskutoční v dňoch 25.-28. augusta 2009 v Starej Lesnej v hoteli Academia. Na tento účel Predsedníctvo Slovenskej akadémie vied vyčlenilo prostriedky na pokrytie výdavkov (uznesenie P SAV č. 1270 zo dňa 18. 12. 2008). SKS požiadal o finančnú podporu zasadnutia prezídia MKS aj Ministerstvo kultúry SR. Predseda SKS predstavil strategický zámer slovenskej slavistiky, ktorým je uplatniť interdisciplinárny model prezentácie slavistických výskumov. Porovnávaci interdisciplinárny výskum utvára predpoklady na komplexný pohľad na skúmanú problematiku a umožňuje jednotlivým slavisticky orientovaným vedným disciplinám v čo najširšom zábere postihnúť a charakterizovať jazykový, literárny, historický, etnický, kultúrny i konfesionálny vývin národných spoločenských a ich uplatnenie v širších spoločenských a kultúrnych kontextoch. Významnú zložku tohto zámeru bude tvoriť aj prezentácia najvýznamnejších publikácií slovenskej slavistiky, ktoré vyšli v oblasti jazykovedy, literárnej vedy, histórie s archeológiou, etnológie a folkloristiky.

V diskusii k predloženej správe a k zámeru SKS sa hovorilo najmä o potrebe cieľavedome zhromažďovať vedecké a odborné monografie, zborníky vedeckých štúdií, ročenky, časopisy a ďalšie neperiodické i periodické publikácie publikované v období medzi dvoma slavistickými kongresmi, ktoré sa budú prezentovať na medzinárodnej

výstave slavistických publikácií. Takéto systematické zhromažďovanie publikácií poskytnú v rámci jednotlivých vedných disciplín (jazykoveda, literárna veda, história, archeológia, etnológia a folkloristika, vedy o umení) možnosť výberu reprezentatívnych publikácií na ich samostatnú prezentáciu na medzinárodnej úrovni počas zjazdu slavistov.

Na rokovaní pléna SKS bola prednesená a prerokovaná správa z revízie hospodárenia SKS za rok 2008. Správu vypracovala externá spolupracovníčka komitétu Helena Rummelová a na rokovaní pléna SKS ju predniesla profesorka PhDr. Tatiana Štefanovičová, CSc. Revízorka SKS správu preskúmala a jej správnosť potvrdila. Plénum SKS jednomyselne schválilo správu o činnosti SKS za rok 2008 i správu z revízie hospodárenia SKS za rok 2008.

Slovenský komitét slavistov na svojom zasadnutí prerokoval aj niektoré zmeny, ktoré nastali v zložení SKS. SKS konsenzuálne prijal uznesenie, v ktorom sa profesorovi PhDr. Vincentovi Blanárovi, DrSc., vyjadruje uznanie a ocenenie vedecko-organizačných aktivít pri prezentácii slovenskej slavistiky v slovenskom i medzinárodnom kontexte. V. Blanár listom z 5. marca 2008 požiadal SKS o prerušenie členstva. SKS v tejto súvislosti prijal návrh predsedníctva SKS a zvolil Vincenta Blanára za čestného člena Slovenského komitétu slavistov. Za nového riadneho člena SKS bol jednomyselne zvolený doc. Mgr. Jaromír Krško, PhD., mimoriadny profesor Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, ktorý sa venuje onomastike. Namiesto zosnulého profesora Vincenta Sedláka bol za riadneho člena SKS zvolený pracovník Slavistického ústavu Jána Stanislava Mgr. Andrej Škoviera, PhD., ktorý sa zameriava na výskum teologických, kulturologických a historických otázok pôsobenia cyrilo-metodskej misie na Veľkej Morave a jej pokračovania u južných Slovanov, venuje sa problematike hagiografií spojených so svätými sedmopočetníkmi a otázkam súvisiacim s prítomnosťou cirkvi byzantsko-slovenského obradu na našom území. Za riadneho člena SKS bol zvolený aj profesor PhDr. Juraj Glovňa, CSc., z Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Za podpredsedu SKS pre oblasť vied o dejinách bol v súlade so stanovami SKS jedhlasne zvolený PhDr. Ján Bobák, CSc.

V diskusii sa prítomní členovia SKS venovali možnostiam zorganizovať stretnutie slavistov na národnej úrovni, kde by sa pertraktovali nielen výsledky výskumov vedeckých pracovníkov z inštitúcií Slovenskej akadémie vied a vysokých škôl na Slovensku. Hlavným cieľom tohto stretnutia by bola diskusia o stave, aktuálnych výsledkoch a perspektívach porovnávacích slavistických výskumov v oblasti jazykovedy, literárnej vedy, histórie s archeológiou a etnológie s folkloristikou. Osobitne by sa mohli prediskutovať otázky rozvoja slavistiky na slovenských univerzitách, v pamäťových inštitúciách, predovšetkým stav výskumu v oblasti slovensko-slovenských i slovensko-neslovenských vzťahov. Slovenský komitét slavistov sa bude usilovať organizačne zabezpečiť takéto stretnutie nielen v spolupráci so slovenskými vedeckými inštitúciami a vysokými školami, ale aj s pomocou širšej odbornej verejnosti.

Peter Žeňuch